

Winterswijk, 26 Januari 1948

No. 174 / 48 P.

Onderwerp: Verslag vergadering.

W.o.koverzicht.

Par..H datum 11 FEB 1948

RAPPORT

Ik, ondergetkende, , Agent van Politie te Winterswijk, tevens Buitengewoon Gemeenteveldwachter, heb de eer U beleefd het volgende te rapporteren:

"Op Vrijdag, 23 Januari 1948, werd door het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid een voorlichtingsvergadering gehouden in cafe "De Harmonie", Groenloseweg, alhier.

Te omstreeks 19.45 uur opende de Voorzitter van de Afd. Winterswijk, de heer , deze avond en leidde de eerste spreker, de Luitenant-Generaal K.N.I.L. J. BEUMER uit Amsterdam, met een kort welkomstwoord in.

Luit. Gen. Beumer begon zijn rede met enkele opmerkingen over de jongste onverkwikkelijke ontwikkelingen in Indië, de onvoldoende en onjuiste voorlichting van het buitenland.

Volgens hem was de Indische kwestie tot een partij-kwestie gemaakt en niet tot een nationale-kwestie.

Ook uitte spreker, dat de "Commissie van goede diensten" thans wel "Commissie van kwade diensten" werd genoemd.

Hij wilde zien, dat de betrekkingen met deze commissie werden verbroken.

Het Koninkrijk was volgens hem in doodsgevaar.

Verder deelde hij mede, dat hij de naam "Nederlands-Indië" bezigde en niet die van "Indonesië", omdat deze naam van revolutionaire oorsprong was. De naam "Indonesië" was volgens hem een uiting van haat.

Soekarno had vroeger zijn opleiding in Moskou genoten.

De indische volkeren konden niet zelfstandig regeren en zouden toch door anderen overheerst worden.

Spreker zei o.m. dat de regering niet die maatregelen trof waardoor de inlandse bevolking werd beschermd tegen allerlei daden van terreur en bloedbaden.

Op dit gezegde werd de spreker geïnterrumpeerd door een zekere heer uit Miste, gem. Winterswijk, die in Indië bij het onderwijs werkzaam was en onlangs in ons land is teruggekeerd.

noemde het laatste gezegde een leugen.

Hij wilde hierover zijn repliek houden, doch werd door de voorzitter der vergadering, dhr. voornoemd, tot orde geroepen omdat interrupties niet werden geduld.

Hierna kwam de spreker tot het feitelijke onderwerp van zijn betoog: "Nederlands-Indië en het Aziatische reveil". Hij zette eerst de geschiedenis van Japan uitvoerig uit één, waarbij hij tot de conclusie kwam dat het Aziatisch reveil van Japans makelij was.

Verder zei hij o.m. dat Australië zich ook al leende voor de Engelse politiek en buit wilde halen uit Ned. Indië.

Aan den Heer
CORPSCOMMANDANT VAN POLITIE
te WINTERSWIJK

Volgens

Volgens spreker was hetgeen in Indië thans gebeurde "een schande voor God" omdat Nederland Indië tot bloei had gebracht en daar geen zgn.koloniale politiek had gevoerd.

De regering had een slappe houding aangenomen in Indië, vooral ten opzichte van de welwillende bevolking onder de republiek.

Na de rede werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen. Van deze gelegenheid werd door enkele personen gebruik gemaakt, die door de spreker werden beantwoord.

Ik, rapporteur, merk hierbij op, dat de heer [naam] voornoemd ook op stond om aan het woord te komen, doch werd hem deze gelegenheid niet gegeven, omdat generaal Beumer op punt stond naar Assen te ver\$trekken.

Daarna ging men over tot het houden van een pauze. Bij de aankondiging daarvan verscheen juist Prof.Gerbrandy, die als tweede spreker op deze voorlichtingsavond het woord zou voeren.

In de pauze sprak nog een zekere heer [naam], die in Bloemendaal woonachtig zou zijn.

Deze spreker maakte enkele opmerkingen over de laatste gebeurtenissen in Indië en wel hoofdzakelijk over de wapenstilstand.

Volgens hem waren de voorwaarden door de regering geheim gehouden. Over het beleid der regering in Indië, zei hij, dat het tijd werd het roer om te gooien. Verder maakte hij propaganda voor de brochures en tijdschriften over Indië, welke in de zaal te koop werden aangeboden.

Na de pauze kwam Prof.Gerbrandy aan het woord.

Deze begon met te zeggen, dat ons land in grote nood verkeert omdat het Koninkrijk der Nederlanden uit één gereten werd.

Hij gaf vervolgens een overzicht van de economie en de situatie in Nederlands-Indië. De staat was, volgens hem, ziek en behoeft herstelling. De wijze van besturen moest totaal gewijzigd worden.

Het huidige kabinet moest verdwijnen omdat dit niet het nationaal belang behartigde.

De regering wilde de politiek doorvoeren: "Wij zijn vrij, laat Indië ook vrij zijn". Hoe mooi deze leuze ook mocht klinken, zij was door de historie duidelijk tegengesproken.

Verder ging spreker uitvoerig in op de slechte toestand die zouden komen bij een splitsing in het Koninkrijk.

Prof.Gerbrandy eindigde zijn rede met te zeggen: "Houdt wij zijn een democratisch volk en hebben het recht en de plicht ons uit te spreken".

Hierop werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen waarvan weder enkele personen gebruik maakten.

De gestelde vragen werden door Prof.Gerbrandy beantwoord.

De voorzitter der vergadering, dhr. [naam], stelde aan het einde der avond aan de heer [naam] voornoemd voor om binnenkort in een openbare vergadering met een spreker van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid in debat te treden. De heer [naam] ging in principe accoord met dit voorstel.

Deze voorlichtingsavond werd te omstreeks 23.15/gesloten en door ongeveer 400 personen bezocht (zaalcapaciteit: 500 personen).

4 uur

Behoudens de enkele interrupties door de heer
had de vergadering een rustig verloop.

Ik, rapporteur, merk hierbij nog op, dat zowel te
Winterswijk, als te Aalten gelijktijdig een voorlichtings-
avond door het Comité Handhaving Rijkseenheid werd gegeven.

Aldus naar waarheid opgemaakt dit rapport te Win-
terswijk, 26 Januari 1948.

De Agent van Politie,